

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

PA-1722

[Total No. of Pages : 4

[5952]-107

F.Y. B.Com.

BANKING & FINANCE

115 (b) : Fundamentals of Banking - I
(2019 Pattern) (Semester - I)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Question No. 1 is compulsory.
- 2) Solve any three Questions from Q.No.2 to Q.No.7.
- 3) Question No. 8 is compulsory.
- 4) Figures to the indicates full marks.

Q1) A) Fill in the blanks: (Any 7) [7]

- i) Fixed deposit in commercial bank can be done for a maximum period of _____ years.
 - a) 5 years
 - b) 7 years
 - c) 10 years
 - d) 25 years
- ii) _____ is validity period of cheque.
 - a) 4 months from the date of issue
 - b) 3 months from the date of issue
 - c) 1 month from the date of issue
 - d) Unlimited
- iii) MICR means _____.
 - a) Magnetic Ink Character Recognition
 - b) Metallic Ink Character Reader
 - c) Micro Ink Character Reader
 - d) Multiple Ink Character Reader
- iv) Fixed deposit and recurring deposits are _____.
 - a) Repayable on demand
 - b) Not Repayable
 - c) Repayable after death of depositor
 - d) None of the above
- v) Fixed deposits have _____ facility.
 - a) Nomination facility
 - b) Nomination facility with the permission of Bank Chairman
 - c) Nomination facility by taking special permission from bank
 - d) Nomination facility on the day of closing
- vi) _____ is the maximum limit per transaction in NEFT.
 - a) 1,00,000/-
 - b) 50,000/-
 - c) 1,50,000/-
 - d) 2,00,000/-
- vii) Bank provide loan for _____.
 - a) Home
 - b) Car
 - c) (a) and (b) both
 - d) None of the above

P.T.O.

- B) State the following statements are True or False (Any 7): [7]
- i) Real Time Gross System is the Full Form of RTGS.
 - ii) Electronic Funds Transfer is the full form of EFT.
 - iii) Wrongful dishonour of cheque means dishonour of cheque by a banker without any justifiable reason.
 - iv) The instruction to send money from one bank to another is called mail transfer.
 - v) NEFT works on Domain Net settlement Principle.
 - vi) A Traveller cheque is drawn from one branch of a bank to another.
 - vii) The system through which the customer uses the electronic device for banking services is E-Banking.
 - viii) Rs. 1 Crore is the amount limit for filling in the cheque.
 - ix) Private sector banks started to serve customers electronically in 1994.
- Q2) a) Explain the meaning of Bank. [4]
b) Explain the structure of Indian Banking System. [10]
- Q3) a) Explain the primary functions of a Bank. [7]
b) Explain the secondary functions of a Bank. [7]
- Q4) a) Explain the procedure for opening of Deposit Account in a bank. [7]
b) State the Needs and Norms of Know Your Customer (KYC) [7]
- Q5) a) Explain the meaning of Banker's Cheque? [4]
b) Explain the methods of remittance. [10]
- Q6) a) Explain functions of Commercial Banks. [7]
b) Explain types of Account - holders in Bank. [7]
- Q7) a) Explain Advantages and Disadvantages of Electronic Funds Transfer System. [7]
b) Explain evolution of Commercial Banks in Asia. [7]
- Q8) Write short notes (any two): [14]
a) Reserve Bank of India.
b) Overdraft Facility.
c) NEFT and RTGS.
d) Non Resident of India.

PA-1722

F.Y. B.Com.

**115 (b) : Fundamentals of Banking - I
(2019 Pattern) (Semester - I)**

(मराठी रूपांतर)

[एकूण गुण : 70

सूचना :-

- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहेत.
- 2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 7 मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
- 3) प्रश्न क्र. 8 अनिवार्य आहेत.
- 4) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 5) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

i) वाणिज्य बँकेत मुदत ठेव जास्तीत जास्त कालावधी पर्यंत करता येते.

अ) 5 वर्ष ब) 7 वर्ष
क) 10 वर्ष ड) 25 वर्ष

ii) धनादेशाचा वैधानिक कालावधी आहे.

अ) जारी केल्याच्या तारखेपासून 4 महिने
ब) जारी केल्याच्या तारखेपासून 3 महिने
क) जारी केल्याच्या तारखेपासून 1 महिना
ड) अमर्यादित

iii) एम आय सी आर म्हणजे

अ) मैग्नेटिक इंक कॅरेक्टर रिक्विजिशन ब) मेटालिक इंक कॅरेक्टर रिडर
क) मायक्रो इंक कॅरेक्टर रिडर ड) मल्टिपल इंक कॅरेक्टर रिडर

iv) મુદત ઠેવ આણિ આવર્તી ઠેવ મ્હણજે

अ) मागणीनुसार परतफेड ब) परतफेड करण्यायोग्य नाही
क) ठेवीदाराच्या मृत्यूनंतर परतफेड ड) वरीलपैकी काहीही नाही

v) मुदत ठेवींमध्ये सुविधा असते.

अ) नामांकन सुविधा
ब) बँक अध्यक्षांच्या परवानगीने नामनिर्देशन सुविधा
क) बँकेकडून विशेष परवानगी घेऊन नामनिर्देशन सुविधा
ड) बंदच्या दिवशी नामांकन सुविधा

vi) NEFT मध्ये प्रत्येक व्यवहाराची कमाल मर्यादा आहे.

अ) 1,00,000/- ब) 50,000/-
क) 1,50,000/- ड) 2,00,000/-

vii) बँक साठी कर्ज पुरविते.

अ) गृह ब) गाडी
क) (अ) आणि (ब) दोन्ही ड) वरीलपैकी नाही

- viii) IFSC कोडमध्ये अंक आहेत.
 अ) 9 ब) 15
 क) 10 ड) 11
- ix) RTGS द्वारे हस्तांतरीत करता येणारी किमान रक्कम आहे.
 अ) दोन लाख ब) अडीच लाख
 क) तीन लाख ड) पाच लाख
- ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते सांगा. (कोणतेही सात) [7]
- रिअल टाईम ग्रॉस सिस्टीम हे आर.टी.जी.एस. चे पूर्ण रूप आहे.
 - इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रान्सफर हे इएफटी चे पूर्ण रूप आहे.
 - कोणत्याही न्याय कारणाशिवाय धनादेशाचा अनादर करणे यास धनादेशाचा दोषपूर्ण अनादर असे म्हणतात.
 - एका बँकेकडून दुसऱ्या बँकेत पैसे पाठविण्याच्या सुचनेस मेल ट्रान्सफर म्हणतात.
 - NEFT डोमेन नेट सेटलमेंट तत्वावर कार्य करते.
 - जो बँकेच्या एका शाखेने दुसऱ्या शाखेवर काढलेला असतो त्यास प्रवासी धनादेश म्हणतात.
 - ग्राहक ज्या व्यवस्थेमार्फत बँक सेवा संबंधी व्यवहार करणेसाठी इलेक्ट्रॉनिक साधनांचा वापर करतो ते साधन म्हणजे ई-बँकिंग असते.
 - चेक भरण्यासाठी 1 कोटी रू. रकमेची मर्यादा आहे.
 - खाजगी क्षेत्रातील बँकांनी ग्राहकांना इलेक्ट्रॉनिक माध्यमातून सेवा देण्यास 1994 मध्ये सुरुवात केली.
- प्र.2) अ) बँक म्हणजे काय? [4]
 ब) भारतातील बँक प्रणालीची रचना सविस्तर स्पष्ट करा. [10]
- प्र.3) अ) बँकेची प्राथमिक कार्य स्पष्ट करा. [7]
 ब) बँकेची दुय्यम कार्य स्पष्ट करा. [7]
- प्र.4) अ) बँकेत ठेव खाती उघडण्याची पद्धती स्पष्ट करा. [7]
 ब) केवायसी (KYC) ची गरज आणि नियम स्पष्ट करा. [7]
- प्र.5) अ) बँकर्स चेक म्हणजे काय? [4]
 ब) बँकेमार्फत पैसे पाठविण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा. [10]
- प्र.6) अ) व्यापारी बँकांची कार्य स्पष्ट करा. [7]
 ब) खातेधारकाचे प्रकार स्पष्ट करा. [7]
- प्र.7) अ) इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रान्सफर पद्धतीचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा. [7]
 ब) आशियातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती थोडक्यात स्पष्ट करा. [7]
- प्र.8) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [14]
 अ) रिझर्व बँक ऑफ इंडिया
 ब) अधिकर्ष सवलत
 क) NEFT आणि RTGS
 ड) अनिवासी भारतीय

